

עלון תורני שבו

בעזרה"ת

אגדה של תורה

גליון 847

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

הפקיד שמח, זה היה האיכר הראשון שלא עושה בעיות ומפגין נאמנות נלהבת. הוא המשיך: "אם נניח יש לך תרגולות, אז אנחנו לוקחים חמישים אחוז מהתרגולים, חמישים אחוז מהביצים".

כאן התרתח האיכר והכריז: אף אחד, לא הממשלה, ולא אמא רוסיה, לא קומוניסטים ולא קפיטליסטים – אף אחד לא נוגע בתרגולים שלי ובביציהן...

הפקידים הביטו זה בזה בתימהון. לפני רגע הוא הסכים תיאורטית לתת מחצית מרכושו, רכוש ששווה אלפי פעמים את התרגולות העלובות וביציהן. מה פתאום את התרגולות הוא אינו מסכים לתת?!

האיכר הסביר לקשיי ההבנה שמולו: אין לי בעיה עם דרישותיכם לקחת מחצית מן הרכוש שיש לי, כל עוד מדובר בשדות, בכלי עבודה, צאן ובקר ותבואה. משום שאין לי שום דבר מהרשימה הזו. ממה שאין לי, אני מוכן לתת בחפץ לב. אבל התרגולות הן כל רכושי ובזה אף אחד לא מתחלק איתי!...

ביום ראש השנה, כאשר בתפילת הלחש נכוון במילים "ויאמר כל אשר נשמה באפו, ה' אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה", נזכר את המשל של האיכר הרוסי. אין זו חכמה להמליך את הבורא על כל העולם, כשאנחנו מחוץ לתמונה. אין זו חכמה להסכים לתת בעד הברית עם בורא העולם את "מה שאין לי". אבל ב"מה שיש לי", הדברים שקשה לי לוותר עליהם – בזה אף אחד לא נוגע...

אנו לא יכולים להמליך את הקב"ה על העולם כולו, ובעצמנו לפספס את ראש השנה. בראש השנה נשתדל לקבל על עצמנו קבלה אחת, קטנה, אבל אמיצה. לוותר, אפילו בצורה חלקית, על משהו שמאוד היה קשה בעינינו לעזוב. לתת עבור הברית עם הבורא.

שנה טובה ומבורכת.

שבת שלום שמשון אליעזר פוקס

מפתח האהל

"אתם ניצבים היום", אמר הזוהר הקדוש

"היום – זה ראש השנה". התורה מפרטת

שה"התייצבות" עליה מדבר משה עם בני

ישראל היא לצורך כריתת ברית עם הקב"ה,

"לעברך בברית ה' אלוקיך ובאלתו אשר ה' אלוקיך כורת עמך היום".

ביום ראש השנה כולנו נעמוד בתפילות היום, ונקבל עלינו את עול מלכותו יתברך, עיקר התפילות הן על המלכת ה': "ויאמר כל אשר נשמה באפו – ה' אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה".

האגדה מספרת שבימים הראשונים לכינון השלטון הקומוניסטית עברו נציגיו בכפרים וביישובים הקטנים, הרחוקים מן הערים הגדולות. בדרך כלל התושבים שבמקומות אלו לא ידעו דבר וחצי דבר מתפיסת העולם הקומוניסטית ולכן פקידי השלטון עברו ממקום למקום וביצעו הסברה נרחבת.

באחד הכפרים הגיעו לביתו של איכר והסבירו לו שאמא רוסיה מצדדת בשוויון. כולם שווים. כל אחד עובד בשביל כולם. האיכר חיך בטוב לב ושאל מה זה נוגע אליו. אז הפקיד הסביר לו: אם אתה בעל שדות ונדל"ן, חמישים אחוז מהקרקעות עוברים אוטומטית לרשות המדינה. האיכר הנהן בראשו באדיבות לאות הסכמה. "למען אמא רוסיה, אני מבין שזה נצרך". ואם יש לך צאן ובקר, המשיך הפקיד, גם מהם אנחנו נוטלים חמישים אחוז לאוצר המדינה. את כלי העבודה של השדה נשכיר לפועלים, וככה נרבה את התפוקה. ואת התבואה עצמה גם כן נחלק חמישים אחוז לך וחמישים אחוז למדינה, האיכר הסכים עם כל מילה של הפקיד.

זמנך השבת
הדלקת נרות מוצאי שבת
19:37 6:40
נא לטמור על קדושת חגליו
אין לקרוא בשעת התפילה
8:15 י"ת

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

"ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל,

שימה בפייהם"

חז"ל (נדרים ל"ח) פירשו שכוונת הפסוק היא לתורה המכונה כאן "שירה".

ויש להבין, מדוע התורה מושווה ומומשלת ל"שירה"? מהו הדמיון בין תורה לשירה?

בעל ערוך השולחן, בהקדמה לספרו, מבאר כך: כשם שתפארתו של שיר היא כשצלילים וקולות שונים משלימים ומשתלבים זה בזה, כך תפארתה של תורה ושלמותה היא הדעות השונות והמחלוקות הנולדות כתוצאה מהעיון, שכולן דברי אלוקים חיים ומכולן נוצרת היצירה השלמה.

הסבר נוסף להשוואת התורה לשירה,

כותב הגאון הרב **יצחק זילברשטיין שליט"א**

"וביאר מורי חמי, מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל, שאם למשל יזדמן לעיר מומחה גדול בעל שם עולמי, ויתפרסם שעומד להעביר הרצאה בפילוסופיה או ברפואה וכדומה, הלא מובן הדבר, שרק בני אדם שיש להם יד בחכמות הללו, הם אלו שיבואו לשמוע את דבריו, אבל המון העם שאינם בקיאים באותה חכמה, אין להם שום עניין באותן הרצאות, אפילו יהיה המרצה גאון עצום.

אבל לא כך יהיה אם יבוא לעיר נגן גאוני או חזן מוכשר בעל שם עולמי, שאז בוודאי שיבואו הכול לשמוע את הניגונים ואת השירה העריבה. גם אלו היודעים בעצמם שלא יגיעו לעומק חכמת הנגינה והשירה, בכל זאת, כל אחד לפי מדת הבנתו ישיג סיפוק בנפשו, עונג ונחת, מהשירה והזמרה של המנגן או החזן.

כעת נבין מדוע התורה מכונה בפסוק 'שירה'; כי תכלית מצוות כתיבת התורה היא 'ולמדה את בני ישראל, שימה בפייהם'; אם אתה מעוניין למסור את התורה לבני ישראל, 'שימה בפייהם', עליך לדאוג שיקלטו את דברי התורה הזאת. וכאשר נמסור את התורה במתיקות, כפרשה של 'שירה', באופן שירגישו הלומדים במוחש כי 'פקודי ה' ישרים משמחי לב... נחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש'!

"כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל" – כתבו את התורה שתהא כשירה, שכל אחד ירגיש בה טעם ועונג".

מפקח ממשרד החקלאות מגיע לחווה מרוחקת ואומר לאיכר זקן: "אני פה כדי לבדוק את השטח שלך". האיכר אומר: "אין בעיה, רק אל תלך לשדה ההוא שם מאחורי". המפקח שולף תעודה בדמטיות וצועק: "אתה רואה את התעודה הזאת? יש לי סמכות מוחלטת מהממשלה ללכת לאן שבא לי!". האיכר מהנהן ושותק. אחרי חמש דקות האיכר שומע צרחות, ומסתכל לשדה האחורי – המפקח רץ את ריצת חייו כשאחוריו רודף כלב זועם. האיכר רץ לגדר וצועק לו: "התעודה! תראה לו את התעודה!".

פרופסור קשוח למשפטים באוניברסיטה נכנס להרצאה הראשונה של השנה. הוא הסתכל על הסטודנטים במבט מתנשא ואמר: "שתדעו לכם, ב-30 שנותי באוניברסיטה, עוד לא נולד הסטודנט שהצליח לעבוד עליי או להתחכם איתי במבחן. אני רואה הכל, מבין הכל, ויודע הכל."

בסוף השנה הגיע המבחן הגדול. המבחן היה קשה מאוד, וכעבור שלוש שעות הפרופסור נעמד וצעק: "זהו זה! הזמן נגמר! להניח את העטים, לשים את המחברות בערימה על השולחן שלי ולצאת מהכיתה. מי שלא מניח את המבחן עכשיו – מקבל אפס!". כל הסטודנטים נלחצו, הניחו את המבחנים ויצאו. רק סטודנט אחד בשורה האחרונה המשיך לכתוב בטירוף, התעלם מהפרופסור וסיים את המבחן רק כעבור חמש דקות. הסטודנט ניגש לשולחן, אבל הפרופסור חסם אותו עם היד ואמר בחיוך מרושע: "אל תטרח... אמרתי שהזמן נגמר. המבחן שלך לא יבדק, קיבלת אפס". הסטודנט הסתכל עליו, התקרב ואמר בטון סמכותי: "פרופסור, אתה יודע מי אני בכלל?"

הפרופסור ענה בזלזול: "אין לי מושג, וזה גם לא מעניין אותי."

הסטודנט שאל שוב: "אתה בטוח לחלוטין שאין לך מושג מה השם שלי או מאיזה חוג אני?"

הפרופסור התעצבן: "כן! אני בטוח! ועכשיו תצא לי מהכיתה."

הסטודנט חיך, אמר "מעולה", דחף את המבחן שלו עמוק לתוך אמצע הערימה של כל 200 המבחנים האחרים, בלבד את כולם, וברח מהכיתה.

מסתבר שאנשים שיודעים מה הבעיה שלך לא יודעים מה הבעיה שלהם...

בכל ענייני העלון אפשר לפנות למייל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

הגאון הצדיק רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי שליט"א סיפר על אדם מפורסם, שלמד בזמנו בישיבת פוניבז', ובעקבות משבר שפקד אותו, עזב את הישיבה, והלך לצבא. האיש לא היה טיפוס מקולקל מטבעו, אבל חבריו שידעו שהוא בצבא, לא רצו יותר לדבר עמו, ונתקו עמו כל מגע. הוא הרגיש את עצמו בודד, ולבד מכל מה שעבר עליו, והעובדה שעזב את הישיבה, ציער אותו המצב הזה שאיש לא רצה לשוחח עמו. אביו ואמו עוד היו בחיים, אבל לא היה לו שיח ושיג עמהם. והנה, יום אחד בהיותו במחנה הצבאי, הודיעו לו שהגיעה עבורו גלוית דואר, והוא יכול לקבלה במשרד תמה האיש: מי יכול לשלוח לי גלויה? מי הוא זה שעוד לא שכח ממני לגמרי? הרי אף אחד לא רוצה לדבר איתי! הוא ניגש למשרדי המחנה הצבאי, מקבל את הגלויה, ומתפלא לראות את השם "שמואל" על מקום השולח. בן הישיבה לשעבר, ניסה לאמץ את זכרוננו אם היה לו פעם חבר בשם שמואל, ולא נזכר. בשום אופן לא יכול היה להעלות בדעתו איזה שמואל שלח לו את המכתב. הוא פותח, וכמעט מתעלף מרוב התרגשות. קורא. ומתחיל לבכות: "יקירי ואהובי, לאן שלא הגעת, איפה שאתה נמצא, אני רוצה לפגוש אותך ולשוחח אתך. על החתום: שמואל רוזובסקי. למרות שהיה אסור לו לצאת מן המחנה באותה שעה, לא יכול היה לעמוד מול פרץ רגשותיו. החייל פשוט ברח מהמקום בו היה ברמת גן, עלה לישיבה, פגש את ראש הישיבה האהוב, שכ"כ המתין לו, והקדיש עבורו לילה שלם כדי לשוחח עמו על כל הבעיות. והתוצאה: החייל עזב את הכל, וחזר לישיבה.

אנחנו מתרגשים לשמוע סיפור שכזה, מתפעלים מהלב הרגיש של הג"ר שמואל רוזובסקי זצ"ל, ולא זוכרים שכל אחד מאתנו מקבל מכתב דומה, בפרוס ימי חודש אלול, מהקב"ה בכבודו ובעצמו. גם הוא קורא לנו אז, בחיבה גלויה, ומבקש מאתנו בתחנונים "איפה שאתם נמצאים, לאן שלא התדרדרתם, צאו מהבוץ, אני רוצה אתכם שוב לידי, בואו אליי, בואו, רק תבואו..." "ומדוע אין אנחנו מתרגשים? כי יש לנו טעות יסודית בהבנת מהותו של חודש אלול. אנחנו סבורים שאלול הוא תחילתם של הימים הנוראים, וממילא יש לנו קושי לקלוט את הרחמים הגדולים המושפעים עלינו בחודש זה, שבו הקב"ה מתקרב אלינו, ומגלה לנו שיא של חיבה, שיא של ידידות, עד שממש אפשר לטבוע ב"ים הרחמים" של אלול. נשארו ימים ספורים באו ננצלם כראוי.

השבת האחרונה של השנה

בשלהי חודש אלול היה נוהג מורנו ורבנו הגאון ר' אליהו לופיאן זצ"ל להכריז בשיחה שמסר ביום חמישי בלילה, אור ליום ו': "הנה, מחר תהיה ערב שבת האחרונה של שנה זו, ומחרתיים יהיה שבת קודש האחרון של השנה!" על משמעות ההכרזה אנו עומדים מתוך הדברים שאמר בשנת תשי"ח המובאים בספרו: "לב אליהו": ידוע מה שאמרו חז"ל. שאם בא אורח נכבד, עושים לכבודו סעודה שבה מגישים בשר ודגים וכל מטעמים. אבל כאשר האורח שוהה בבית מארחיו שנה שלימה, בודאי שלא יגישו בפניו כל יום בשר ודגים. שונה הוא ההתנהגות כאשר מגיע זמן הפרידה מהאורח: אז שוב עושים סעודה גדולה לכבודו. הוא הדין לגבי השבת האחרונה של השנה. גם אם לא כיבדנו את כל שבתות השנה כראוי, על כל פנים את השבת הזו, שהיא בבחינת אורח הנפרד ממנו, אנו צריכים לכבד ביותר. נעשה אם כן כמנהגנו בשנים עברו- לקבל את השבת מתוך עסק התורה שעה אחת לפני תפילת קבלת שבת. כולם יבואו בשעה מוקדמת, ויכבדו בכך את השבת. את תפילות יום השבת הזה נתפלל בכוונה גדולה יותר מאשר בשאר הימים. פשוט לכוון את הפשט של פירוש המילים של התפילה. בסעודות שבת זו, נאכל את מאכלי השבת ונאמר: "לכבוד שבת קודש". וננצל כל דקה משבת קודש לדברי קדושה, ואז השבת תמליץ עלינו טובה שנוכה לשנה טובה ומבורכת.

שם אבותי

בתקופה האחרונה, במהלך קבלת הקהל, זכינו לביקורם של כמה וכמה מבני העדות המפוארות של יוצאי בוכרה וקווקז. מפגשים אלו, מציפים לעיתים שאלות מרתקות, באחד הימים נכנס אל החדר בחור מבני העדה, וניכר היה שסערת רוחות גדולה מתחוללת בקרבו. הוא היה ברוגז רב על השם הפרטי שהעניקו לו הוריו: "בכר". השם, הנתפס בסביבה המודרנית בארץ לרוב כשם משפחה ולא כשם פרטי, גרם לו לאי-נעימות רבה לאורך השנים. בפנייתו הציב שתי שאלות נוקבות: ראשית, האם לאור עוגמת הנפש כדאי וראוי לו להחליף את שמו? ושנית, כיצד נכון וראוי לכתוב את השם הזה על פי המסורת וההלכה? סיפרתי לו על בירור מעמיק שערכתי בעבר עם זקני וחכמי העדה, והתברר נתון היסטורי מרתק: את השם "בכר" נהגו להעניק לבן הראשון שנולד למשפחה, כדי לציין את מעמדו החגיגי. השם "בכר" קשור בטבורו למהות הבכורה והביכורים. התורה מעניקה לבכור מעמד מיוחד וירושה כפולה, כפי שנאמר "לָתֵת לוֹ פִּי שְׁנַיִם כָּל אֲשֶׁר יִמָּצָא לוֹ". גדולי המקובלים ובעלי הרמז (ובהם הרוקח) גילו כי צופן ה"פי שניים", טבוע ומקודד באותיות המרכיבות את המילה **בכר**.

כאשר מתבוננים בסדר האלף-בית העברי ובגמטריה שלהם האות **ב'** ערכה 2 היא בדיוק פי שניים מהאות **א'** שלפניה שערכה 1. האות **כ'** שערכה 20 היא בדיוק פי שניים מהאות **י'** שערכה 10. האות **ר'** שערכה 200 היא בדיוק פי שניים מהאות **ק'** שערכה 100. ממש כמו המצוה לתת לבכור בירושה פי שניים. נמצאנו למדים שהשם "בכר" הוא קוד מובהק של שפע, ריבוי וברכה מכופלת. הענקת שם זה לבן הבכור אינה רק תיאור מצב, אלא הטבעת סגולה רוחנית של ברכה בחייו של הילד. ולכן הנכון לכתוב את השם כפי שנכתב בתורה **בכר**.

כאשר התבונן הבחור היקר ברמז המופלא של אותיות שמו והבין כי הוא נושא על גבו את תואר ה"בכור" המקראי המקודש, נחה דעתו והתרככה חמתו. הוא הבין שמה שנתפס בעיניו כנטל תרבותי או זרות, הוא למעשה באר של ברכה רוחנית ומסורת עתיקה שהטביעו בו הוריו. והחליט להשאיר את שמו כרצון הוריו.

להתייעצות בכל ענייני שמות וכדו' ניתן להתקשר: 054-8566615

לבריאות ברכה והצלחה
סמ' בן חילוזה
שמחה בת שרה הי"ו
הם וילדיהם וכל אשר להם.

סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סג'ורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכניס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - 18:20

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
יצחק שוחט בן סועד ומשפ' הי"ו
שאל סאלם בן נג'ט ומשפ' הי"ו
אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו
יחזקאל בן ברטה ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

תפילות בימי חול: שחרית - 7:30 מנחה - 18:20 ערבית - 19:20

שיעורי תורה שעה לפני מנחה

הרב יהונתן הכהן אמדדי שליט"א רב ביהכנ"ס - יום א' ב' ד'
הרב שמשון פוקס שליט"א - יום ג' הרב נאור דרשני שליט"א - יום ה'
הרב רפאל עגיב שליט"א - יום ה' בשעה 20:00

תפילות שבת קודש:

שיר השירים - 18:30 מנחה - 18:45 קבלת שבת - 19:10

שחרית - 7:00 מנחה א' - 13:30 מנחה ב' - 18:35 ערבית - 19:45

שיעורי תורה בשבת: הרב בן יאבו שליט"א - 12:30 וב- 14:10

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00

ערבית מאוחרת: יום ב' 20:50 יום ד' 20:50 יום ה' 20:30

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית - 7:00

מנחה וערבית (סמוכות) 18:30

שיעורי תורה אחרי ערבית

יום ג' - הרב שמשון פוקס שליט"א

בשעה 18:00 שיעור

מהרב דניאל קמחי שליט"א